

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Jakuba Eberle

Zdroje a vývoj postoje Spolkové republiky k rozšiřování NATO v letech 1990-97

IMS FSV, léto 2010

Jakub Eberle si pro svou bakalářskou práci zvolil téma, které již našlo odezvu v zahraniční akademické literatuře, chybí mu ale české zpracování. Mohl se proto v podstatě vydat jednoduchou cestou deskriptivní chronologické studie, která by přenesla výsledky zahraničních autorů do českého diskursu. S ohledem na svůj zájem o uplatnění teorií při výzkumu mezinárodních vztahů se ale vydal jinou, podstatně náročnější a ambicióznější cestou: hledal teoretické a konceptuální ukotvení vlastního analytického modelu, který by mu umožnil vytvořit přidanou hodnotu k již existujícímu výzkumu. Dospěl proto k vlastnímu trojstupňovému teoretickému modelu, který se soustředí na otázku identity, její projevy prostřednictvím vzájemně si konkurujících rolí a nakonec na vliv externího prostředí, který zajišťuje výsledný kompromis.

Pro zkoumání své hlavní výzkumné otázky – objasnění toho, jak se formovaly postoje německé politiky vůči rozšíření NATO – vychází z hlediska metateorie z konstruktivismu a svou volbu přesvědčivě argumentuje. Z hlediska metody se orientuje na analýzu zahraniční politiky a při její konceptualizaci používá koncept identity, zahraničněpolitické a strategické kultury a pro jejich operacionalizaci používá teorii rolí.

Postupuje tak, že v úvodu definuje výzkumnou otázku a metodologii své práce a vymezuje se velmi erudovaně vůči existující teoretické literatuře i relevantním analýzám německé politiky. V první kapitole pak představuje konceptuální ukotvení své práce v oblasti identity SRN jako zahraničněpolitického aktéra. Kriticky diskutuje teoretický diskurs ohledně identity a zahraničněpolitické a strategické kultury a rovněž teorie rolí a vymezuje se vůči nim. V závěru kapitoly pak může úspěšně definovat normativní a ideové zdroje německé zahraniční politiky a vytváří si tak základ pro analýzu konkrétního přístupu Německa k rozšíření NATO. Ve druhé kapitole operacionalizuje koncept identity/zahričněpolitické kultury prostřednictvím teorie rolí v období let 1990-1993. Vychází ze známé práce Henninga Tewese, který definoval čtyři základní role ve vztahu k řešení dilemat německé politiky. Autor s pomocí těchto jednotlivých rolí (a jejich kombinací) charakterizuje chování hlavních aktérů německé zahraniční politiky (Genschera, Rühle, Kinkela a Kohla). V následující třetí kapitole (léta 1994-1997) pak do analýzy integruje vliv vnějšího prostředí, který postupně ovlivnil postoje německých aktérů natolik, že dospěli k obnovení konsensu a podpořili rozšíření NATO a angažovali se v aktivních opatřeních, která by zamezila konfliktu s Moskvou. V závěru se autor vrací ke své metateoretické volbě ve prospěch konstruktivismu ve srovnání s realismem. Shrnuje výsledky své analýzy ve vztahu k identitě a normativním základům německé zahraniční politiky, přínosu teorie rolí a odpovídá na svou výzkumnou otázku. Shrnuje rovněž svůj teoretický trojstupňový model analýzy německé zahraniční politiky.

Práce je psána s výraznou teoretickou erudicí, znalostí dostupné literatury věnované německé zahraniční politice a dalece překračuje úroveň bakalářské práce zejména svým teoretickým a metodologickým ukotvením. Autor nejen zpracoval teoretickou i analytickou literaturu ale uměl se vůči ní přesvědčivě vymezit. Zvláštní pozornost a uznání si zasluhuje jeho, jak se domníváme, úspěšná

snaha formulovat vlastní teoretický model analýzy německé zahraniční politiky, který použil pro zpracování zvoleného tématu.

Autor postupoval velmi samostatně a s velkým zaujetím, práce je psána velmi dobrým jazykem a prakticky nemá formální nedostatky.

Z uvedených důvodů vedoucí práce navrhuje přijmout práci k obhajobě, ocenit ji jako výbornou a navrhnout ji na pochvalu děkana FSV.

JUDr. Vladimír Handl, CSc.

Ústav mezinárodních vztahů, Praha

IMS FSV

12. 6. 2010